

ERIALALIITUDE TARBIAUURING 2017

Eesmärk: selgitada välja erialaliitude hinnang Statistikaameti väljundile ja nende ootused

Sihtrühm: erialaliidud, kokku 90 kutset uuringus osalemiseks

Aeg: 19.01.–03.02.2017

Vastanud: küsitluse täitis lõpuni 15 isikut, 24 jättis vastamise pooleli

Tüüp: veebiküsitlus

Küsitluse eesmärk ja korraldus

Uuringu eesmärk oli selgitada välja Eesti erialaliitude ja nende kaudu liitudesse kuuluvate ettevõtete vajadus statistilise info järele, statistika kasutamise eelistused, huvi Statistikaameti toodete vastu ning valmisolek esitada Statistikaametile tasulisi tellimusi. Küsitlusest kutsuti osa võtma erialaliidud ja kaubanduskodad.

Vastajad olid järgmistest liitudest:

- Eesti Elektroonikatööstuse Liit
- Eesti Kala- ja Vähikasvatavate Liit
- AS Kaubamaja
- Eesti Linnade Liit
- AmCham Estonia / Ameerika Kaubanduskoda Eestis
- Eesti Kaubandus-Tööstuskoda
- Eesti Kaupmeeste Liit
- Eesti E-kaubanduse Liit
- Eesti Gaasiliit
- Eesti Elektritööstuse Liit
- Keskkonnainvesteeringute Keskus
- MTÜ Taani-Eesti Kaubanduskoda
- Eesti Toiduainetööstuse Liit

Küsimustiku üldises osas soovis Statistikaamet teada saada, kui lihtne on leida vastajale vajalikke Statistikaameti avaldatud statistikat ja millistest andmeallikatest on vastaja seda leidnud. Samuti küsiti, kas vastaja on viimase kolme aasta jooksul tellinud tasulisi uuringuid (turu-uuringud, krediidiraportid jms) oma sektori kohta.

Tulemused näitasid, et neile tarbijatele, kes statistikat pidevalt kasutavad, ei ole probleem vajalikud andmed üles leida, ent kaks kolmandikku vastajatest märkis, et Statistikaameti avaldatud statistika leidmine on pigem keeruline. Keerulisust põhjendati järgmiselt: nii andmebaasi kui ka sealt vajalike andmete leidmine on raske, andmebaasi kasutamine ei ole intuiitivne, andmete otsimine on ajamahukas, andmed pole piisavalt detailsed.

Üle poole vastanutest otsis andmeid ka Eesti Panga, teiste riigiasutuste (ministeeriumid, ametid), riiklike registre (äriregister, rahvastikuregister) ning rahvusvaheliste organisatsioonide (Eurostat, OECD, IMF, ÜRO) veebilehtedelt ja andmebaasidest.

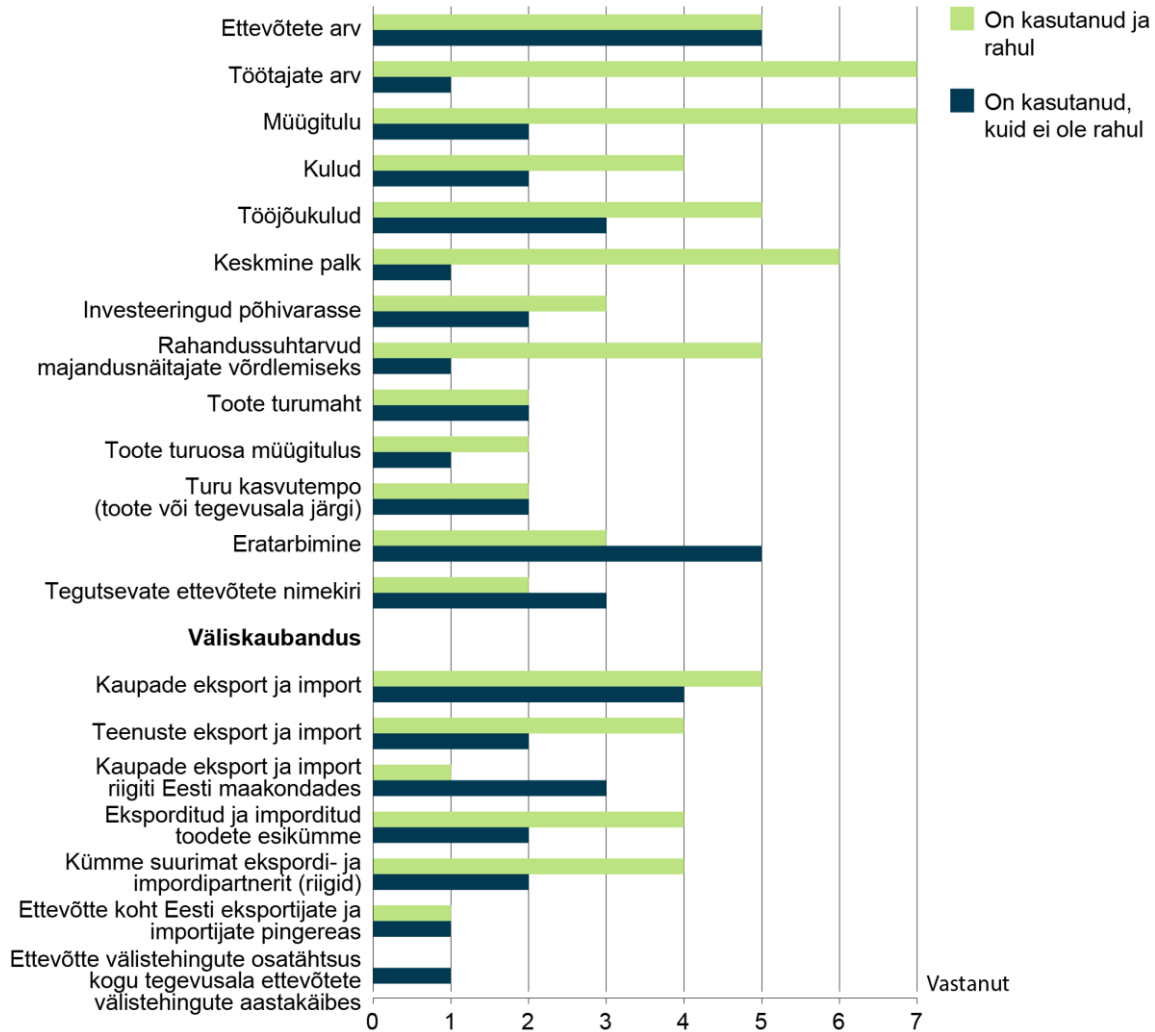
Kolmandik vastanutest on tellinud tasulisi uuringuid (turu-uuringud, krediidiraportid jms), näiteks oma alaliidu liikmete majandusnäitajad, tarbijauuringud, krediidiraportid, tööjõuvajadus jms.

Sisulised küsimused olid ankeedis plokkidena. Kõigepealt küsiti vastajalt, kas ta on kasutanud küsimuses loetletud näitajaid oma sektori analüüsis ja kuidas ta on nendega rahule jäänud. Enamik loetelus toodud näitajatest on kättesaadavad Statistikaameti andmebaasis, osa saab standardtellimustööna või tunnihinna alusel tehtava tellimustööna.

Vastused näitavad, et ollakse teadlikud sellest, et andmed on statistika andmebaasis kättesaadavad ja enamikku neist ka kasutatakse, kuid tellimustööga andmete saamise võimalust teatakse vähem. Sellest oleks huvitatud umbes kolmandik vastanutest.

Kõige aktiivsemalt on kasutatud oma tegevusala (sektori) analüüsimiseks järgmisi näitajaid (kuni kaks kolmandikku vastajatest): ettevõtete arv, töötajate arv, müügitulu, kulud (sh tööjõukulud), keskmine palk. Kõige vähem tuntakse huvi investeeringunäitajate vastu.

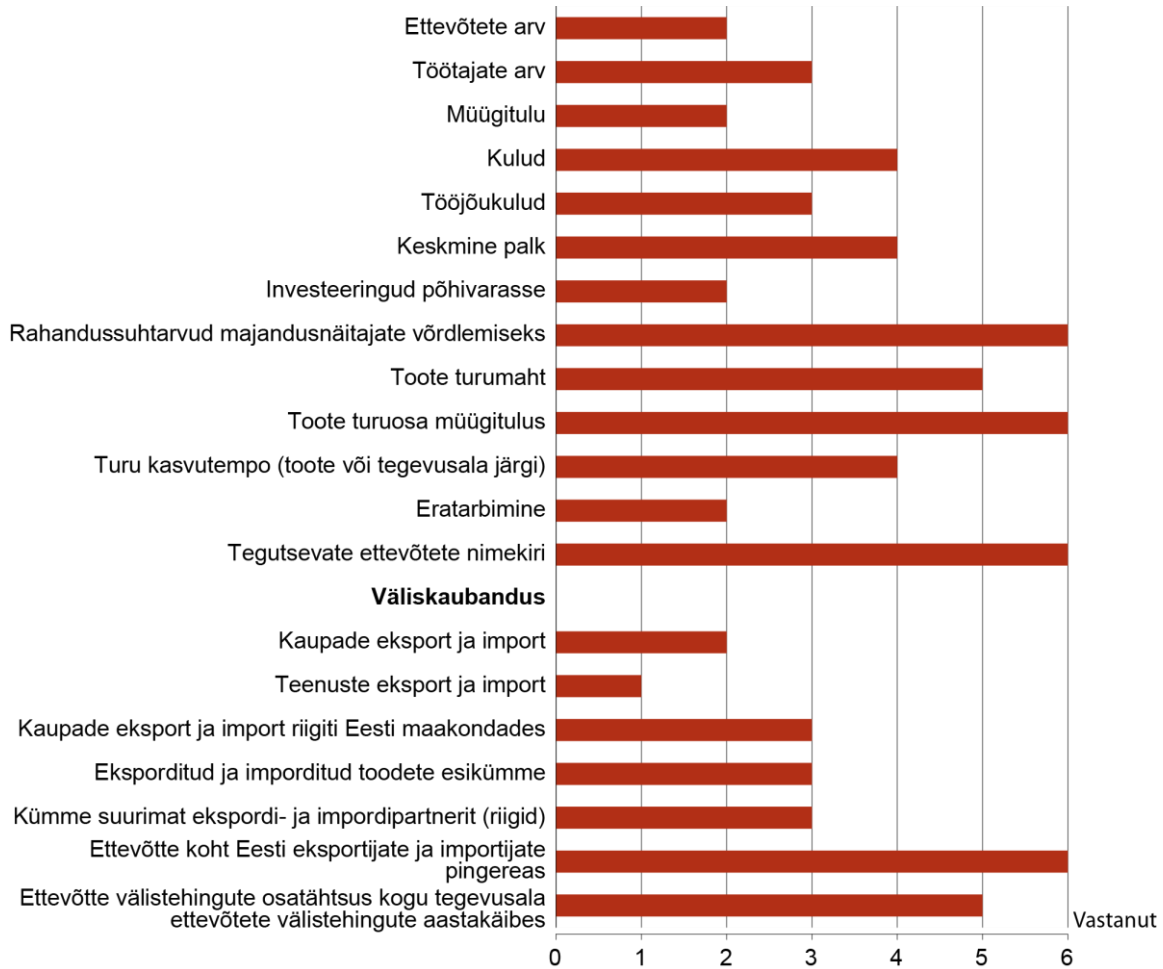
Joonis 1. Kasutatud näitajad ja nendega rahulolu

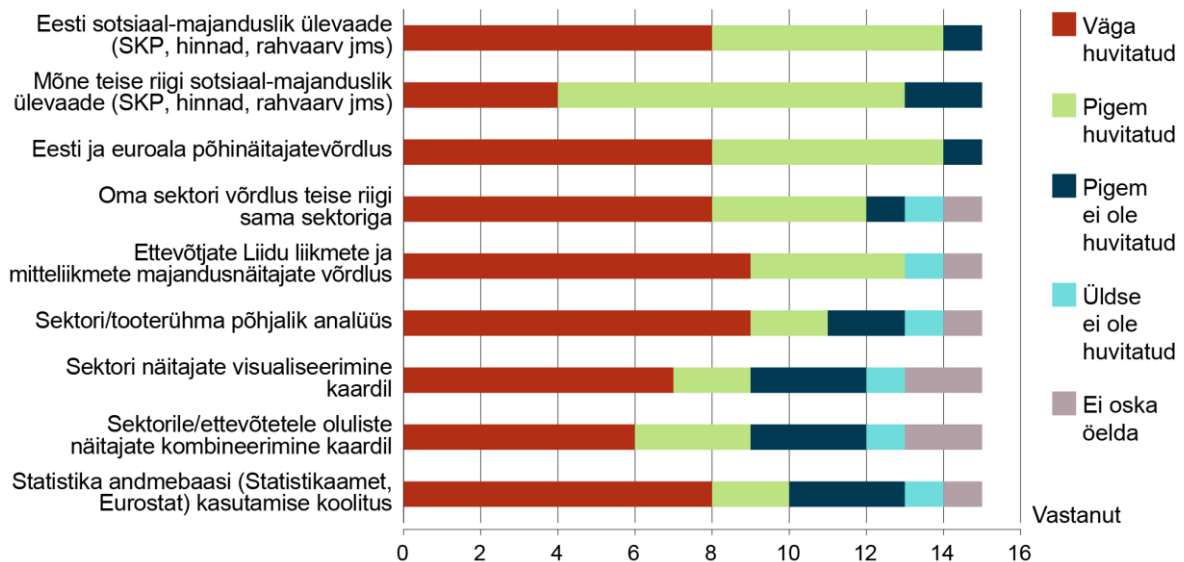
Eraldi oli küsimus selle kohta, kas vastaja vajab statistilist infot kohalike omavalitsuste kohta, ja kui, siis millist. Kolmandik vastanutest on kohalike omavalitsuste statistikast huvitatud ja eelkõige nendest andmetest, mis näitavad omavalitsuste olukorda: tööealiste elanike arv, töötasu sektoriti, tarbimiskulutused, haridus- ja ettevõtlusstatistika, transport jms.

Teises küsimuste plokkis olid loetletud infotooted, mida Statistikaamet saaks praegu või tulevikus pakkuda, ja uuriti, kui võrd huvitatud vastaja nendest toodetest oleks. Selgus, et suurem huvi on võrdluste vastu, näiteks Eesti ja euroala põhinäitajate või Ettevõtjate Liidu liikmete ja mitteliikmete vaheline võrdlus. Samuti on suur huvi Eesti sotsiaal-majandusliku ülevaate ja statistika andmebaasi kasutamise koostiste vastu.

Joonis 2. Näitajad, mida ei ole kasutatud, aga mille kasutamisest ollakse väga huvitatud

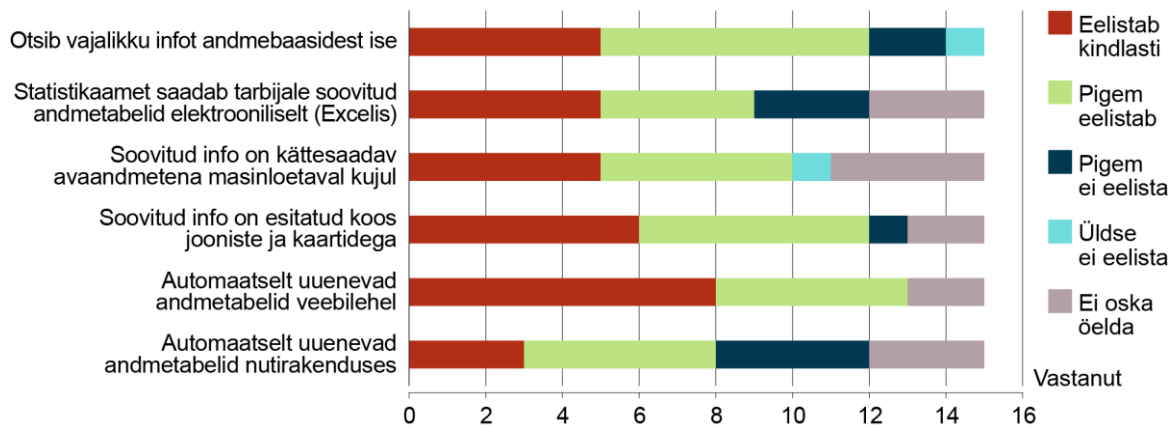
Joonis 3. Huvi infotoodete vastu

Ploki lõpus oli eraldi küsimus selle kohta, millist statistilist infot oleks vastajal tingimata vaja, et saada oma sektorist parem ülevaade. Vastajad soovisid mõne kindla tegevusala ettevõtete detailsemad ekspordiandmeid nii kaubagruppide kui ka riikide kaupa, e-kaubandusega tegutsevate ettevõtete arvu ning erialaliitu kuuluvate ja liiduväliste ettevõtete majandusnäitajate võrdlust. Samuti sooviti ajakohasemaid andmeid.

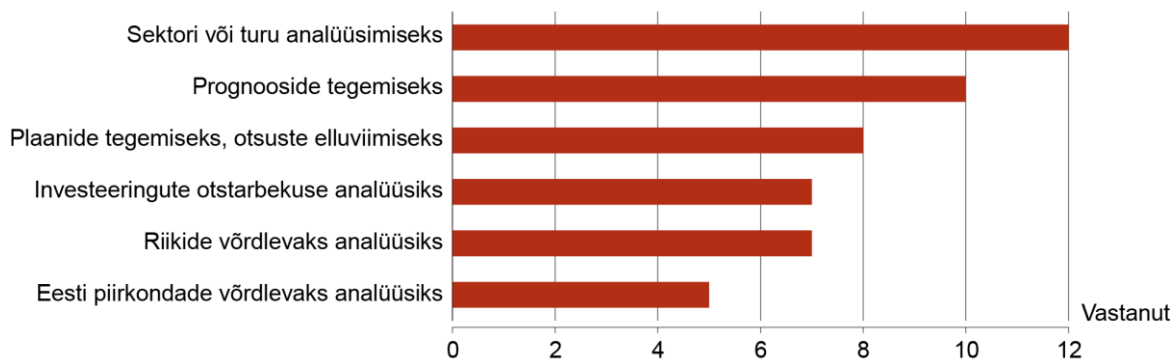
Järgmises ploki oli esitatud loetelu andmete saamise viisidest ja paluti hinnata, millist neist vastaja kõige rohkem eelistaks. Enim soovitakse andmeid saada automaatselt uueneva andmetabelina mõnel veebilehel, samuti soovitakse andmete kõrvale illustreerivaid graafikuid või kaarte. Paljud vastajad eelistavad ise andmebaasidest vajalikke andmeid otsida.

Joonis 4. Info saamise eelistused

Et selgitada välja statistika kasutamise eesmärgid, olid ankeedis esitatud võimalikud eesmärgid, millest sai valida ka mitu. Iga vastaja valis välja keskmiselt kolm eesmärki, populaarseimad olid andmete kasutamine sektori või turu analüüsimiseks ning prognooside tegemiseks. Lisaks märgiti eraldi ära, et tihti vajatakse infot potentsiaalsete Eestisse investeerivate ettevõtete tarvis.

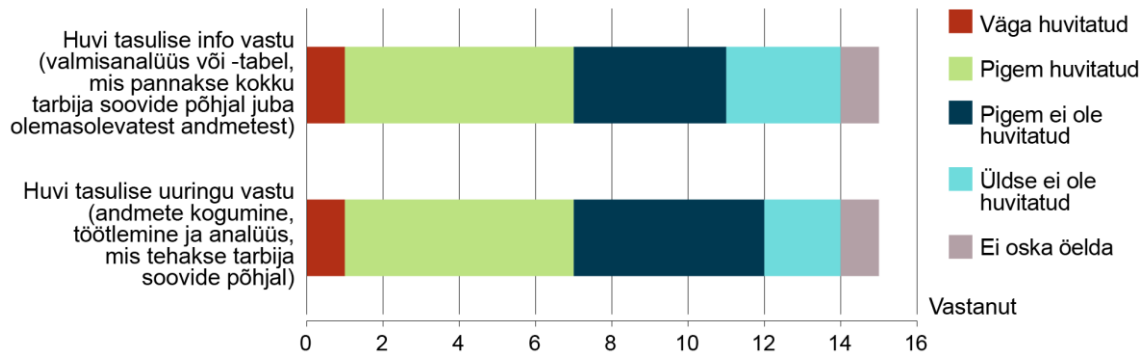
Joonis 5. Statistika kasutamise eesmärgid

Viimased küsimused puudutasid vastaja huvi tasulise info (valmisanalüüs või -tabelid) vastu. See pannakse kokku juba olemasolevate andmete või tasulise uuringu põhjal. Vastused jagunesid täpselt pooleks – pooled vastajad on tasulistest tellimustöödest väga huvitatud või huvitatud ning teine pool eelistab tasuta infot.

Huvi tasuliste tellimustööde vastu näitasid üles pigem tööstusettevõtte liidud, nagu Eesti Gaasiliit, Eesti Elektritööstuse Liit, Eesti Kaupmeeste Liit, Eesti Toiduainetööstuse Liit jt.

Joonis 6. Valmisolek tasulisteks tellimustöödeks

Statistika leidmise juures märgiti, et kui statistikat iga päev ei kasuta, on andmete otsimine aeganõudev ning andmete esitamise loogikast raske aru saada, sest infot on palju, vajalikud andmed on mitmes eri tabelis ning osal juhtudel ei ole päris selge, millise viitega edasi minna. Näiteks toodi e-kaubanduse puhul välja, et tuleb vaadata tarbijate e-kaubanduse kasutust, seejärel kaupade müüki posti või interneti teel sisekaubanduses, vähesel määral on abi ettevõtete e-kaubanduse kasutusest (kui palju müüvad ja kui palju ise ostavad). Küsitletute sõnul võiks andmebaasis olla lihtsam teha korduvaids otsinguid või võimalus päringuid salvestada. Samuti märgiti ära, et Statistikaametil on osa andmeid vananenud, näiteks on mõnel juhul viimane kättesaadav aasta 2014, tarbijad aga ootavad uuemat infot.

Tarbijad soovivad Statistikaametilt neid huvitavate statistiliste näitajate jooksvat ja automaatselt uuenevat ülevaadet.